

Posudek vedoucí bakalářské diplomové práce

Iva Švarcová: Vyšetřovací komise PSP ČR - jejich činnost a efektivita

Bakalářská práce Ivy Švarcové se věnuje velmi zajímavému a v české politologii opomíjenému tématu efektivity vyšetřovacích komisí v české Poslanecké sněmovně. Téma považuji za velmi vhodně zvolené, protože pravomoci a výkon vnitřních orgánů sněmovny ukazují na sílu jednotlivých parlamentů ve vztahu vláda-opozice. Autorka si klade dvě relevantní výzkumné otázky (s. 1-2) 1) Jsou vyšetřovací komise v České republice efektivním nástrojem parlamentní kontroly? 2) Jsou vyšetřovací komise PS PČR kontrolním nástrojem celé Sněmovny, nebo spíše opozice, která jich využívá jak ke kontrole vlády, tak k získání politických bodů pro příští volby? Obě otázky reflektují důležité problémy ve výzkumu vnitřní struktury parlamentů a jsou dobře zkoumatelné.

Teoretickou část práce autorka logicky rámuje diskuzí o funkcích parlamentů v demokraciích včetně funkcí kontrolních. V nich pak (po uvedení těchto funkcí u českého parlamentu) představuje koncept vyšetřovacích komisí a jejich obvyklé znaky. Poněkud tu ovšem chybí hlubší zaměření na to, jaké znaky vedou k závěru o větší či menší síle komisí. Kapitola věnovaná roli opozice je bohužel na předchozí témata napojena slabě – věnuje se hlavně definování opozice, ale ne tomu, jakou roli a aktivitu od opozice v rámci vyšetřovacích komisí očekáváme, jaké pravomoci vyšetřovacích komisí bude opozice využívat, či jak složené parlamenty vedou k vyšší aktivitě opozice v rámci vyšetřovacích komisí.

Kontextuální kapitoly o roli vyšetřovacích komisí ve vybraných státech a ČR přidávají informace o tom, jaké pravomoci vyšetřovací komise mohou mít. Popis pravomocí vyšetřovacích komisí v ČR je precizní a dokazuje, že autorka má o daném tématu rozsáhlé znalosti. Z obou kapitol autorka vyvozuje, jak si komise v ČR stojí v mezinárodním srovnání, a vhodně upozorňuje na fakt, že formální pravomoci se nemusí shodovat s jejich reálným využíváním a celkovou efektivitou.

V metodologické kapitole autorka pro obě výzkumné otázky podrobně popisuje svůj postup práce a kritéria, na která se v analýze zaměřovala, a vysvětluje, proč daný postup zvolila. Je trochu škoda, že kritéria více nenavazují na teoretickou kapitolu. Následuje rozsáhlá analytická kapitola, v níž se autorka zevrubně zabývá představením všech dosud vzniklých vyšetřovacích komisí a kritériích, na nichž určuje jejich efektivitu a roli opozice. Tato kapitola dokazuje, že autorka nashromáždila ohromné množství informací o jednotlivých komisích, které je schopná na jednotlivých kritériích analyzovat.

V průběhu psaní práce jsme se bavily o možnosti text poněkud zestručnit a prezentovat pouze výsledky analýzy, k tomu ovšem nakonec nedošlo.

Za zajímavou považuji poslední kapitolu, kde autorka komise srovnává podle kritérií efektivity a počítá, jaká procenta komisí fungovala efektivně a neefektivně. Tuto kapitolu považuji za velmi zdařilou komparaci a chtěla bych zdůraznit, že způsob určování efektivity autorka sama navrhla. V závěru autorka výsledky shrnuje a svá shrnutí dokládá příklady.

Práci obecně považuji za zdařilou. Autorka k textu přistupovala velmi tvůrčím způsobem a svůj zájem o práci dokládá obrovským množstvím materiálů a informací, které v textu zpracovala. Za slabší stránku textu považuji teoretickou kapitolu, která mohla být hlubší, lépe zaměřená na téma efektivity a propojena s kritérii, která autorka využívá v analýze. Je otázka, zda vzhledem k ambicióznosti celého projektu bylo možné text nějakým způsobem zkrátit, protože zásadně překračuje rozsah pro bakalářské práce. Rozsah a kvalita zpracování tématu ale tento problém ospravedlňuje.

Práci Ivy Švarcové hodnotím jako kvalitní a vyčerpávající příspěvek do debaty o roli vyšetřovacích komisí v českém kontextu. Práce dle mého názoru splňuje nároky kladené na tento typ prací a doporučuji ji proto k obhajobě s hodnocením B - velmi dobře.

V Hradci Králové, 14. 8. 2023

Mgr. Petra Vodová, Ph.D.